

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 11923/2022
22.03.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца „EUROBANK“ а.д. Београд, МБ, коју заступа Светлана Анђелковић Милошевић, адвокат из ..., против тужених АА из ..., ББ из ..., које заступа Војин Стојковић, адвокат из ..., ВВ из ..., кога заступа Градимирка Јовановић, адвокат из ... и АГ „Вертекс Инвест“ д.о.о. Крушевац – у стечају, кога заступа стечајни управник Петар Вуловић из ..., ради ништавости судског поравнања, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 59/22 од 07.04.2022. године, у седници одржаној 22.03.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 59/22 од 07.04.2022. године у делу којим је потврђена пресуда Вишег суда у Крушевцу П 28/20 од 22.10.2021. године и пресуда Вишег суда у Крушевцу П 28/20 од 22.10.2021. године у делу којим је одбијен тужбени захтев тужиоца да се утврди да је ништаво и без правног дејства судско поравнање закључено између тужених ВВ из ... и ПД АГ „Вертекс Инвест“ д.о.о. Крушевац и сада пок. ГГ из ... П 237/2010 од 16.09.2011. године (став 2. поравнања) и предмет у том делу враћа првостепеном суду на поновно суђење.

У преосталом делу ревизија тужиоца се **ОДБИЈА** као неоснована.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Крушевцу П 28/20 од 22.10.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је ништаво и без правног дејства судско поравнање закључено дана 16.09.2011. године пред Основним судом у Крушевцу у парничном поступку П 2371/2010 (у пресуди означено П 237/2010 коју грешку ће првостепени суд исправити) између овде туженог ВВ и четвртотуженог Привредног друштва АГ „Вертекс Инвест“ д.о.о. Крушевац у стечају и пок. ГГ чији су правни следбеници прво и друготужени АА и ББ, што су тужени дужни да признају и трпе, као неоснован. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац „EUROBANK“ а.д. Београд да туженима АА из ... и ББ из ... накнади трошкове парничног поступка у износу од 235.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде са законском затезном каматом на овај износ почев од дана извршности пресуде па до коначне исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом

ВВ из ... накнади трошкове парничног поступка у износу од 173.250,00 динара у року од 15 дана од дана пријема пресуде под претњом извршења.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 59/22 од 07.04.2022. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Крушевцу П 28/20 од 22.10.2021. године.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужилац је изјавио благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20) и утврдио да је ревизија делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, између тужиоца и предузећа АГ „Вертекс градња“ д.о.о. Крушевац дана 26.01.2009. године закључен је уговор о пословном револвинг оквирном кредиту којим је тужилац овом привредном друштву одобрио кредит у износу од 16.000.000,00 динара. Као средство обезбеђења по наведеном уговору о кредиту је на основу заложне изјаве четвртотуженог АГ „Вертекс градња“ д.о.о. Крушевац Ов 1298/09 оверене пред Општинским судом у Крушевцу дана 30.01.2009. године, решењем Општинског суда у Крушевцу 3 Р 165/09 од 28.01.2009. године успостављена је извршна вансудска хипотека првог реда на непокретностима у власништву четвртотуженог АГ „Вертекс Инвест“ д.о.о. Крушевац и то на кат. парц. бр. .. на 17 станова таксативно наведених у решењу а који станови се налазе у склопу стамбеног пословног објекта кп. бр. .. КО Крушевац. Као средства обезбеђења биле су предвиђене и бланко сопствене менице издате и потписане од стране оснивача фирме овде туженог ВВ. Тужилац је дана 09.07.2010. године прогласио доспелим потраживање по основу уговора о кредиту према привредном друштву АГ „Вертекс Инвест“ д.о.о. Крушевац. Одредио је наплату потраживања дана 13.07.2010. године уз опомену о продаји хипотекарних непокретности. Сада пок. ГГ и пре него што је брак разведен пресудом Општинског суда у Крушевцу П 1222/09 од 20.10.2009. године, дана 13.08.2009. године поднела је тужбу против тужених ВВ и предузећа АГ „Вертекс Инвест“ д.о.о. Крушевац ради утврђивања права својине по основу стицања у брачној заједници. Поступак по тужби је окончан закључењем поравнања дана 16.09.2011. године у предмету П 237/2010. Наведеним поравнањем тужени ВВ и предузеће АГ „Вертекс Инвест“ д.о.о. Крушевац су признали ГГ право својине на основу заједничког стицања у брачној заједници на непокретностима наведеним у том поравнању. Тужилац је дана 18.04.2012. године поднео предлог за извршење на основу веродостојне исправе – менице према извршном дужнику ВВ (Ив 2940/19) ради плаћања укупног износа од 38.015.041,80 динара на основу кога је Основни суд у Крушевцу донео решење о извршењу Ив 2222/12 од 07.05.2012. године и дозволио предложено извршење. Према предузећу АГ „Вертекс Инвест“ д.о.о. Крушевац покренут је претходни стечајни поступак у предмету Ст 473/11 дана 08.08.2011. године. Приликом закључења предметног поравнања, тужени ВВ као законски заступник предузећа АГ „Вертекс Инвест“ д.о.о. Крушевац није имао сагласност Скупштине деоничара за признавање својине на непокретностима ближе означеним у ставу 2. назначеног поравнања. Тужилац сматра да је предметно поравнање закључено

између странака у супротности са чланом 3. став 3. ЗПП и да постоји недопуштена побуда уговарача за закључење поравнања ради изигравања повериоца за наплату свог потраживања.

При овако утврђеном чињеничном стању, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев тужиоца неоснован. Налази да предметно поравнање није у супротности са одредбом члана 3. став 3. ЗПП односно да предметно поравнање странака из закљученог поравнања није у супротности са принудним прописима јавном поретку, правилима морала и добрим обичајима. Поравнање је закључено сагласно вољом странака које је суд упознао са његовом садржином а странке су се сагласиле о томе и записник потписале без примедби. Налази да тужилац није доказао да постоји недопуштена побуда уговарача за закључена поравнања јер тужилац није доказао да је таква побуда уопште и постојала. Осим тога, тужиоцу је остало на располагању и право да активира хипотеку на непокретностима у власништву четвртотуженог АГ „Вертекс Инвест“ д.о.о. Крушевац које су служиле као средство обезбеђења вредности а које непокретности нису биле саставни део закљученог поравнања странака. Даље, првостепени суд закључује да новчана средства која је пок. ГГ као супружник унела у привредно друштво представљају заједничку имовину ње и туженог ВВ. Привредно друштво је основано 2007. године док су странке још увек биле у браку, па према томе ако је део стечен у браку то је супружник који није уписан као члан друштва имао право на свој део удела као и сва власничка и друга права по том основу што је законски заступник друштва поравнањем и признао. Даље закључује да располагање предметном имовином која је била у власништву предузећа АГ „Вертекс Инвест“ д.о.о. Крушевац није толиког обима да је било потребно прибављати сагласност која се доноси од стране Скупштине друштва у складу са одредбом члана 200. Закона о привредним друштвима. Изостајање одлуке Скупштине друштва није од толиког значаја да би имало за последицу ништавост предметног поравнања јер на то указује и одредба 103. став 2. Закона о облигационим односима док Закон о привредним друштвима није прописао као последицу ништавост правних послова или радњи располагања имовином велике вредности без одлуке Скупштине друштва. Чињеница да је на захтев Вишег јавног тужиоца у Крушевцу Оик 2/10 на непокретностима које су се водиле као власништво туженог АГ „Вертекс Инвест“ д.о.о. Крушевац била уписана забележба забране располагања непокретности од стране туженог ВВ, не утиче на правилност закључка да је тужбени захтев неоснован а ово из разлога што је након тога Виши јавни тужилац у Крушевцу укинуо налог за привремено одузимање имовине од стране ВВ и привредног друштва АГ „Вертекс изградња“ д.о.о. и АГ „Вертекс Инвест“ д.о.о. Крушевац проистекле из кривичног дела па је заправо на такав начин елиминисано привремено ограничење располагања. Приликом покретања претходног стечајног поступка није постојала никаква забрана како је спорна имовина стечена за време трајања брака сада пок. ГГ и ВВ, то је тужени предузеће АГ „Вертекс Инвест“ д.о.о. Крушевац могло да призна право својине сада пок. ГГ на спорним непокретностима.

Апелациони суд у Крагујевцу је у свему прихватио правне разлоге првостепеног суда и одбио жалбу тужиоца као неосновану.

По оцени Врховног касационог суда, овакво правно схватање нижестепених судова у односу на укидајући део пресуде није правилно. Наиме, тај део спорне имовине је представљао капитал туженог ПД АГ „Вертекс Инвест“ д.о.о. Крушевац. Тужени као заступник тог привредног друштва без одобрења скупштине акционара

није могао да располаже имовином, посебно невезано за захтев да то представља имовину његове супруге ГГ. Моментом уношења имовине у одређено привредно друштво (раније предузеће) та имовина постаје капитал тог привредног друштва и са њом се може располагати само у складу са пословањем тог привредног друштва и у складу са одредбама Закона о привредним друштвима и Закона о облигационим односима. Захтев да то представља имовину сада пок. ГГ а која је стечена у браку са туженим ВВ ни у ком случају не спада у делокруг да се може подвести под пословање привредног друштва. Даље, очигледно се ради о великој имовини па је неприхватљив став нижестепених судова да је у питању располагање имовином мањег обима. Ако је неко учествовао у оснивању одређеног привредног друштва, он може тражити да се утврди да је суоснивач чиме би стекао одређена права (право управљања, право поделе добити, право одлучивања и сл), али не може тражити својину на капиталу предузећа и то „износити“ ван привредног друштва јер се тиме угрожавају интереси поверилаца привредног друштва. Статус и положај привредног друштва као и његове имовине је дефинисан Законом о привредним друштвима па се одступање од норми тог закона може сматрати незаконитим располагањем у смислу члана 3. став 3. ЗПП и због недопуштених побуда.

Нижестепени судови се позивају на одредбу члана 470. Закона о привредним друштвима. При томе, губе из вида да је Закон о привредним друштвима ступио на снагу 10.02.2012. године. Поравнање је закључено дана 16.09.2011. године што значи да је на снази био Закон о привредним друштвима из 2004. године о чему нижестепени судови нису водили рачуна.

У поновном поступку, првостепени суд ће имати у виду примедбе Врховног касационог суда, по истима поступити, пажљиво оценити све изведене доказе посебно да ли је закључењем спорног поравнања актом ВВ извршена злоупотреба правног лица из члана 13. тадашњег Закона о привредним друштвима, да ли је при закључењу поравнања било присутно недопуштених побуда (да би се избегла обавеза за отплату преузетог кредита) и након правилне оцене изведених доказа донеће закониту одлуку.

На основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

У преосталом делу, Врховни касациони суд налази да је ревизија неоснована. Ово из разлога што се имовина означена у ставу 1. судског поравнања (П 237/2010 од 16.09.2011. године обухваћена имовина која није била унета као имовина привредног друштва ПД АГ „Вертекс Инвест“ д.о.о. Крушевац. Имовина се водила на туженог ВВ а исти је могао том имовином да располаже сходно својим интересима у складу са законским прописима. Чињеница да је исти ставио хипотеку на ту имовину не утиче на право да може доћи до отуђивања те имовине. Хипотека је стварно-правно потраживање и средство обезбеђења стварно-правног карактера и то обезбеђење прати судбину непокретности без обзира да ли је дошло до промене власништва на тој непокретности. Стога се ревизијски наводи тужиоца у том погледу не могу прихватити као основани.

Имајући у виду напред изнето, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

Председник већа - судија

Гордана Комненић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић